

**PRIM'AWLA QORTI CIVILI
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE**

Illum 12 ta' Ottubru, 2017

Rikors Guramentat Nru: 90/2016 AF

Albert Attard

Henry Attard

Chris Sant

Shaun Arrigo

Rino Muscat Scerri

Emmanuel Micallef

Joseph Casha

John Dalli

Mark Darmanin Kissaun

**Smyth Dunbar li fil-verbal tas-seduta tat-13 ta' Ottubru
2016, il-Qorti laqghet it-talba ghal korrezzjoni fl-isem ta'
"Smyth Dunbar" minflok irid jaqra "Sheila Dunbar
Smyth"**

Trevor Sullivan

Paul Gauci

Paul Cremona

Gordon Mizzi

Alfred Mangion

Peter Gatesy

Jamie Sammut

Norman Mifsud

Matthew Sammut

Philip Grima

Joe Grech

Chris Busuttil

vs

Awtorità ghat-Trasport f'Malta

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat tal-atturi li permezz tiegħu wara li ġie premiss illi:

Ir-rikorrenti huma sidien ta' numru ta' yachts li jorbtu f'Ta' Xbiex Yacht Marina, Ta' Xbiex.

Ir-rikorrenti kienu nghataw kirja jew koncessjoni sabiex jorbtu l-yachts tagħhom versu berthing fee ragjonevoli u fissa

pagabbli fis-sena. Dan id-dritt ta' rmigg ilu ezistenti ghal numru twil ta' snin.

L-atturi gew avvicinati mill-Awtorità intimata fejn huma gew infurmati illi in vista tal-Avviz Legali 103 tal-2011, Yachting Centres Regulations 2011, huma ghandhom jiffirmaw kuntratt ma' Trasport Malta liema kuntratt gie anness mal-istess ittra. Ir-rikorrent ma qablux mal-kontenut ta' dak il-kuntratt ghal bosta ragunijiet.

Ir-rikorrenti kienu ghalhekk bdew proceduri ta' natura kostituzzjonali fl-ismijiet Peter sive Rino Muscat Scerri et vs l-Avukat Generali et (Rikors Numru 71/11). Dawn il-proceduri gew decizi favorevolment mill-Prim'Awla (Sede Kostituzzjonali) fis-17 ta' Marzu 2014 u gie dikjarat illi l-esponenti ghandhom dritt kwezit biex jibqghu jirmiggaw f'Ta' Xbiex Yacht Marina.

Però, permezz ta' sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali datata 6 ta' Frar 2015, wara appell da parti tal-Awtorità intimata, dik il-Qorti laqghet l-appell u cahdet it-talbiet tar-rikorrenti.

Dawk il-proceduri huma issa pendenti quddiem il-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet u Libertajiet Fundamentali tal-Bniedem u ghandhom in-numru 33555/15.

Minhabba din is-sekwenza ta' fatti l-Awtorità intimata ma kienitx qeghda taccetta l-hlas ta' dritt ta' rmigg minghand ir-rikorrenti u ghalhekk din qeghda tigi depozitata l-Qorti.

Fil-frattemp l-Awtorità intimata pprezentat ittra ufficjali datata 2 ta' Dicembru 2015 (ittra numru 4129/15) fejn qeghda tintima lill-esponenti illi huma ghandhom inehhu l-yachts taghhom minn Ta' Xbiex Yacht Marina.

Però minn harsa lejn il-ligijiet sussidjarji u allura specjali li hargu wara l-Att dwar l-Awtorità ghat-Trasport f'Malta jirrizulta illi l-Awtorità m'ghandha l-ebda jedd titlob l-izgumbrament u lanqas tiehu xi mizuri biex tizgombra lir-rikorrenti.

In effetti l-Avviz Legali 103 tal-2011 u cioé Regolamenti dwar ic-Centri ta' Yachting fl-artikolu 4 tieghu jghid illi l-Awtorità

intimata ghandha biss “setgha ta’ supervizjoni u regolatorji fuq ic-centri ta’ yachting kollha li jinsabu fl-ibhra interni u territorjali ta’ Malta”.

In oltre l-Avviz Legali 425 tal-2007 kif emendat u cioè Regolamenti dwar l-Irmiggar ta’ Bastimenti Zghar u Dghajjes li jitratta r-regolamenti li appuntu jirregolaw l-irmigg tar-rikorrenti imkien ma jsemmi poteri tal-Awtorità li tnehi jew tmiss yachts. In effetti l-artikolu 8(2) jispecifica li l-Awtorità tista’ biss tnehi l-irmiggi. Fil-kaz tar-rikorrenti però l-irmiggi mhumiex proprjetà tal-Awtorità intimata però proprjetà tar-rikorrenti.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara illi l-Awtorità intimata m’ghandha l-ebda jedd li tizgombra jew tipprocedi biex titlob l-izgumbrament tal-yachts tar-rikorrenti mill-irmiggi taghhom minn Ta’ Xbiex Yacht Marina.
2. Tiddikjara illi l-irmiggi li juzaw ir-rikorrenti f’Ta’ Xbiex Yacht Marina huma proprjetà tar-rikorrenti u konsegwentement tiffikjara illi l-Awtorità intimata lanqas m’ghandha l-jedd tmiss tali irmiggi.

u dan taht dawk il-provvedimenti li jidhrilha xierqa u opportuni.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-Awtorità intimata li permezz tagħha eċċepiet illi:

Preliminarjament, kull wiehed mill-atturi ghandu jgib prova tal-interess guridiku tieghu f’din il-kawza u jikkonferma illi ta l-kunsens tieghu biex jissieheb f’din il-procedura.

Fil-mertu, t-talbiet tar-rikorrenti huma vessatorji u bla fundament legali ghaliex *ex admissis* il-Qorti Kostituzzjonali b’sentenza tal-5 ta’ Frar, 2015 li jinvolvi l-istess partijiet [Peter sive Rino Muscat Scerri v Awtorità ghat-Trasport f’Malta et, 71/2011] iddecidiet b’mod finali illi l-atturi ma kellhom ebda “jedd ta’ rmigg permanenti” kif kienu qed jippretendu u ikkonfermat illi l-Awtorità esponenti kellha kull dritt illi tesigi illi

I-atturi, jekk iridu jkomplu jirmiggaw fil-Marina operata mill-Awtorità esponenti f'Ta' Xbiex, jiffirmaw kuntratt gdid ta' rmigg b'kundizzjonijiet godda [Sentenza annessa bhala Dok. TM 1].

Minghajr pregudizzju ghas-suespost u b'referenza ghall-proceduri pendenti quddiem il-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet u Libertajiet Fundamentali tal-Bniedem, l-eccipjenti tirrileva illi dawn bl-ebda mod ma jwaqqfu l-ezekuzzjoni tas-sentenza msemmija tal-Qorti Kostituzzjonali u, fi kwalunkwe kaz u jkun x'ikun l-ezitu taghhom, ma jistghux jorbtu lill-Awtorità li mhix parti fihom.

Isegwi illi r-rikorrenti m'ghandhomx jedd illi jippretendu illi jibqghu jirmiggaw fil-marina ta' Ta' Xbiex u juzaw il-facilitajiet taghha minghajr ma jiffirmaw kuntratt gdid u filwaqt illi jibqghu ihallsu r-rati vigenti qabel id-dhul fis-sehh tal-Avviz Legali 103 tal-2011.

Fid-dawl tas-suespost, l-eccipjenti tinnota illi ghalkemm l-atturi qeghdin jiddepozitaw d-drittijiet ta' rmigg fir-registru tal-Qorti, huma qed jaghmlu dan bir-rati precedenti, u di più qeghdin jirrifjutaw li jiffirmaw il-kuntratt ta' rmigg u b'hekk jassumu l-obbligi li qed titlob l-Awtorità; Ghalhekk l-atturi prezentement qed jokkupaw spazji fil-marina ta' Ta' Xbiex illegalment u abbuзивament.

Ghalhekk, partikolarment fid-dawl tas-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, l-Awtorità ghandha kull jedd illi titlob u sahansitra twettaq l-izgumbrament tal-bastimenti tal-atturi mill-Marina, kemm taht principji kuntrattwali [fis-sens illi l-atturi qeghdin jokkupaw irmiggi minghajr titolu] kif ukoll in linea mal-poteri amministrattivi tal-Awtorità taht il-Kap 499 tal-Ligijiet ta' Malta, kif se jigi muri fil-mori tal-proceduri.

Ghal kull buon fini, l-Awtorità esponenti tirrileva illi, kif avzati f'numru ta' ittri, inkluz ittra ufficjali tat-2 ta' Dicembru, 2015 (Numru 4129/2015 - kopja annessa bhala Dok TM 2), bl-agir abbuзив taghhom li qed jisfida sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali, l-atturi qeghdin ifixklu l-process tal-privatizzar tal-operat tal-marina - dan bi hsara mhux biss ghall-Awtorità izda wkoll ghall-utenti l-ohra li jixtiequ jgawdu mill-izvilupp u

tisbih li jista' jsir lill-facilitajiet tal-marina u l-inhawi tal-madwar. F'dan ir-rigward, l-eccipjenti formalment tiriserva kull jedd li ghandha, inkluz li tfittex lill-atturi ghal danni li jkopru mhux biss okkupazzjoni illegali tal-marina, izda wkoll telf ta' *concession fees* u telf ta' investiment.

Salv eccezzjonijiet ohra permissibbli mill-ligi.

Bl-ispejjez u b'rizerva ghad-danni kif fuq spjegat.

Rat id-dokumenti annessi.

Semgħet ix-xhieda prodotti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-partijiet.

Rat illi l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat illi permezz ta' din l-azzjoni, l-atturi qegħdin jitolbu lill-Qorti tiddeciedi u tiddikjara li l-irmiggi li jagħmlu użu minnhom l-istess atturi f'Ta' Xbiex Yacht Marina huma proprjeta tagħhom u li konsegwentement l-Awtorità intimata m'għandha l-ebda dritt tneħhi dawn l-irmiggi u lanqas il-jedd li tiżgombra jew tipproċedi biex titlob l-iżgumbrament tal-*yachts* tal-atturi mill-irmiggi tagħhom f'Ta' Xbiex Yacht Marina.

Mill-provi prodotti jirriżulta li l-atturi huma lkoll sidien ta' numru ta' *yachts* li jorbtu f'Ta' Xbiex Yacht Marina u ilhom jorbtu hemm għal numru ta' snin. Din il-*yacht marina* hija operata mill-Awtorità intimata. L-atturi kienu ngħataw permess sabiex jorbtu l-*yachts* tagħhom fl-imsemmija marina versu *berthing fee* fissa pagabbli fis-sena u dan skont ir-Regolamenti tal-1992 dwar iċ-Ċentri tal-*Yachting*, Avviż Legali 71 tal-1992. Huma jikkontendu li sa ftit snin ilu fuq l-irċevuta kien ikollhom miktub '*contract type: permanent*'. L-ebda rċevuta jew tip ta' kuntratt ma ġew esebiti fl-atti ta' din il-

kawża. Dan il-permess kien jinħareġ mill-Awtorità Marittima ta' Malta li illum is-suċċessur tagħha hija l-Awtorità intimata.

Jirriżulta li fis-sena 2011 dawn ir-regolamenti ġew sostitwiti b'regolamenti ġodda a tenur tal-Avviż Legali 103 tal-2011. L-Awtorità intimata għalhekk bagħtet lil kull wieħed mill-atturi kopja ta' kuntratt ġdid sabiex permezz tiegħu jiġu regolati d-drittijiet ta' rmiġġ tagħhom mal-Awtorità. L-atturi rrifjutaw li jiffirmaw dan il-kuntratt għaliex ma qablux mal-kontenut tiegħu, inkluż il-miżata riveduta mitluba mill-Awtorità skont l-imsemmija regolamenti ġodda.

L-atturi għalhekk ipproċedew billi fetħu kawża kostituzzjonali kontra l-Awtorità intimata fejn talbu lill-Qorti ssib illi ġew leżi d-drittijiet fundamentali tagħhom għat-tgawdija tal-proprjetà. Permezz ta' sentenza datata 6 ta' Frar 2015, il-Qorti Kostituzzjonali ċaħdet it-talbiet tal-atturi għaliex ma rriżultatliex li huma kellhom xi dritt pretiż in kwantu li kien imisshom l-ewwel ressq u l-ilmenti tagħhom quddiem il-Qorti ta' kompetenza ordinarja sabiex tiġi stabbilita l-legittimità tal-pretensjonijiet tagħhom u ċioè sabiex id-dritt pretiż minnhom jiġi rikonoxxut ġudizzjarjament fid-dawl tad-dissens tal-intimati. Minkejja li in segwitu l-atturi ressq u l-ilmenti tagħhom quddiem il-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, fil-mori tal-kawża tal-lum it-talbiet tagħhom instabu li kienu inammissibbli mill-imsemmija Qorti.

Fil-frattemp, jirriżulta li l-Awtorità intimata waqfet taċċetta l-*berthing fee* mingħand l-atturi b'dan illi l-ammont li l-atturi jgħidu li huwa dovut qiegħed jiġi depożitat minnhom taħt l-awtorità tal-Qorti. L-atturi jikkontendu li l-Awtorità intimata qiegħda tinsisti magħhom li għandhom jiffirmaw il-kuntratt il-ġdid jew jiżgumbraw il-*yachts* tagħhom mill-irmiġġi in kwistjoni. Madanakollu, huma jsostnu li l-Awtorità intimata m'għandha l-ebda jedd li titlob jew tesegwixxi l-iżgumbrament tal-*yachts* tagħhom u li fi kwalunkwe każ l-irmiġġi in kwistjoni huma proprjetà tagħhom in kwantu li saru minnhom u li għalhekk l-Awtorità intimata lanqas m'għandha dritt titlob l-iżgumbrament tagħhom.

L-Awtorità intimata teċċepixxi preliminarjament illi kull wieheċ mill-atturi għandu jgħib prova tal-interess ġuridiku tiegħu f'din il-kawża u jikkonferma li ta l-kunsens tiegħu sabiex jissieħeb f'din il-proċedura. Jidher li din l-eċċezzjoni hija llum sorvolata in kwantu li fil-mori tal-kawża l-atturi lkoll ipprezentaw dikjarazzjoni tagħhom fejn iddikjaraw illi huma kienu jgawdu minn dritt ta' irmiġġ tal-*yacht* rispettiva tagħhom u li taw il-kunsens tagħhom sabiex jissieħbu f'din il-kawża.

Fil-mertu, l-argument tal-Awtorità intimata huwa li l-atturi m'għandhom l-ebda jedd li jibqgħu jirmiġġjaw fil-marina ta' Ta' Xbiex mingħajr ma jiffirmaw kuntratt gdid kif qiegħda titlob l-Awtorità. Hija għalhekk tikkontendi li għandha kull dritt li titlob u twettaq l-iżgumbrament tad-dgħajjes tagħhom in kwantu li qegħdin jokkupaw l-irmiġġ mingħajr titolu u li hija għandha l-poteri meħtieġa skont il-liġi sabiex tagħmel dan.

Din il-Qorti tiċċara li permezz ta' din l-azzjoni, l-atturi mhumieq qegħdin jitolbu lill-Qorti tistħarreg il-validità tal-allegat dritt tagħhom li jibqgħu jokkupaw l-irmiġġi *de quo* imma jekk l-Awtorità intimata għandhiex dritt illi tiżgombra l-irmiġġi u *yachts* tagħhom mill-marina taħt il-liġijiet applikabbli. Jirriżulta għaldaqstant illi l-kwistjoni tal-lum hija ta' xejra essenzjalment legali. Din il-Qorti sejra għalhekk tipproċedi billi tirreferi għal dawk id-disposizzjonijiet rilevanti tal-liġi.

L-Awtorità intimata ġiet imwaqqfa u hija regolata permezz tal-Att dwar l-Awtorità għat-Trasport f' Malta (Kapitolu 499 tal-Liġijiet ta' Malta). Skont it-tieni sub inciż tal-artikolu 6 tal-Att:

"(2) L-Awtorità għandu jkollha s-setgħa li:

....

(h) Tipprojbixxi, tikkontrolla u xort'oħra tirregola –

(i) l-użu minn kull persuna ta' kull faċilità ta' trasport, inklużi portijiet u ajrudromi;

(ii) il-preżenza ta' kull persuna, inġenju tal-ajru, bastiment, dgħajsa, jott, vettura, merkanzija jew oġġetti f'kull faċilità għat-trasport, inkluż port jew ajrudrom;

...

(k) tneħħi jew tordna li bastiment jitneħħa minn xi rmiġġ, stazzjon jew ankraġġ lejn xi port ieħor, u l-ħin li fih għandu

jitneħħa dak il-bastiment, jew li inġenju tal-ajru jitneħħa minn xi post tal-ipparkjar, u l-ħin li fih għandu jitneħħa."

Fl-istess Att wieħed isib illi l-artikolu 8 ikompli hekk:

"Mingħajr preġudizzju għas-setgħat u funzjonijiet mogħtija lill-Awtorità permezz tal-artikolu 6, l-Awtorità għandu jkollha s-setgħat u l-funzjonijiet li ġejjin speċifikament fir-rigward ta' affarijiet marittimi u tat-trasport marittimu -

(n) li tirregola, tikkontrolla, tiżviluppa u tmexxi 'l quddiem ċentri tal-jottijiet u li tmexxi 'l quddiem il-faċilitajiet marittimi ta' Malta."

Minn dan jidher car li l-Awtorità intimata għandha kull dritt illi titlob u teżegwixxi l-iżgumbrament tal-irmiggi in kwistjoni dment li dan isir in konformità ma' u għal skopijiet imniżzla fil-liġi. Fis-sottomissjonijiet tagħhom l-atturi jagħmlu riferenza għar-Regolamenti l-ġodda dwar iċ-Ċentri tal-Yachting (Leġislazzjoni Sussidjarja 499.10 promulgati permezz tal-Avviż Legali 103 tal-2011). Madanakollu, din il-Qorti tqis illi fil-maġġor parti dawn mhumiex rilevanti għall-kwistjoni tal-lum in kwantu li r-Regolament numru 4 li jiċċitaw l-atturi jtkellem dwar is-setgħat superviżorji u regolatorji tal-Awtorità fuq iċ-ċentri tal-yachting kollha ta' Malta. Fil-każ tal-lum, l-Awtorità qiegħda taqdi l-funzjonijiet ta' operatur tat-Ta' Xbiex Yacht Marina u mhux sempliċiment il-funzjoni ta' awtorità regolatriċi.

Huwa r-Regolament numru 9 li huwa applikabbli għall-każ. Dan jipprovdi, inter alia, li operaturi ta' ċentri ta' yachting huma responsabbli *'għat-tmexxija ġenerali, kontroll u l-bonordni taċ-ċentru tal-yachting.'* Din il-Qorti ma ssib xejn xi jwaqqaf lill-Awtorità intimata milli, bħala l-operatur taċ-ċentru tal-yachting in kwistjoni, titlob l-iżgumbrament ta' irmiggi u yachts in kwistjoni, dejjem dment li dan isir skont il-liġi.

Fis-sottomissjonijiet tagħhom, l-atturi jikkontendu li *se mai* huwa l-Kummissarju tal-Artijiet li għandu l-poter skont il-liġi sabiex jitlob u jeżegwixxi l-iżgumbrament tal-irmiggi tagħhom. Din il-Qorti assolutament ma taqbilx mat-teżi attriċi. Il-Kap. 169 li minnu jicċitaw l-atturi japplika għall-proprjetà immobbli.

Il-każ tal-lum ma jirrigwardax proprjetà immobbli imma irmiġġi u dgħajjes fil-baħar. Lanqas qiegħed jingħad illi l-Awtorità intimata għandha dritt li toħroġ u teżegwixxi ordni ta' żgumbrament skont il-Kap. 228 tal-Liġijiet ta' Malta għaliex s'hemmhekk il-Qorti taqbel mal-atturi li dan huwa dritt li l-liġi tikkonċedi lill-Kummissarju tal-Artijiet u mhux kwalunkwe entità governattiva.

Li qiegħda tgħid il-Qorti huwa li f'dan il-każ, ma hemm xejn xi jwaqqaf lill-Awtorità milli tipproċedi legalment sabiex titlob u teżegwixxi l-iżgumbrament tal-irmiġġi u dgħajjes tal-atturi skont id-disposizzjonijiet tal-liġi citati, li jaghtuha dan il-poter bħala l-Awtorità responsabbli mill-ibħra Maltin, kif ukoll, f'dan il-każ, bħala l-operatur taċ-ċentru tal-*yachting* in kwistjoni.

L-atturi jikkontendu wkoll illi l-Awtorità intimata m'għandha l-ebda dritt tneħhi l-irmiġġi in kwistjoni għaliex dawn saru minn u huma l-proprjetà tas-sidien tal-*yachts* rispettivi. Dwar dan, il-Qorti tibda billi tirrileva li kien biss l-attur Peter Muscat Scerri li ddikjara fl-affidavit tiegħu li l-ħbula tal-irmiġġ fejn jorbot il-*yacht* tiegħu saru minnu u li huma għalhekk proprjetà tiegħu. Minkejja li jiftaħ l-affidavit tiegħu billi jgħid illi l-fatti hemm spjegati huma komuni għall-atturi kollha, l-ebda wieħed mill-atturi l-oħra ma kkonferma bil-ġurament tiegħu li qegħdin jaqblu mal-kontenut tiegħu.

Fi kwalunkwe każ, il-Qorti ssib illi l-argument li l-irmiġġi ma jistgħux jintmissu mill-Awtorità intimata għaliex huma proprjetà tas-sidien tal-*yachts* rispettivi huwa wieħed infondat u saħansitra absurd. Hawnhekk mhuwiex jingħad illi l-Awtorità ser tikkonfiska jew iżzomm għaliha dawn l-irmiġġi. Il-fatt illi jista' jkun li l-irmiġġi nfushom jappartjenu lill-atturi ma jfissirx li l-Awtorità m'għandhiex dritt tiżgumbrahom f'każ illi jirriżulta li dawn ikunu qegħdin jokkupaw il-*yacht marina* mingħajr l-ebda dritt. Bniedem ma jqiegħedx l-affarijiet tiegħu fil-proprjetà ta' ħaddieħor u jippretendi li ħadd m'għandu dritt jitlob l-iżgubrament tagħhom għaliex huma tiegħu. Kif sewwa tissottometti l-Awtorità intimata, fl-agħar ipoteżi ifisser li hija tista' titlob li jiġu żgumbrati mill-marina bl-irmiġġi b'kollox.

Għar-raġunijiet premissi, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi tiċhad it-talbiet attriċi bl-ispejjeż kontra tagħhom.

IMHALLEF

DEP/REG